

№154

329402

Миколаївська обл.,
Снігурівського р/на
с. Євгеновка
Христус Гр. Кир.

[С. 1]

1

Шановна Редакція «Літературна Україна»!
Шановний т. Маняк В!

Прочитав Вашу статтю чи публіцистику (незнаю як і назвати, пробачте, освіта мала) в Вашій газеті «Народові повертається історія а історії прада.», де йдеться мова про книгу-меморіал за голод 1933 р. Мені в ту пору було 11 років і я дуже пам'ятаю цей час, дитяча пам'ять дуже цыпка та і забути таке неможливо.

Я, Христус Григорій Кирилович 1922 р. народження: мій адрес: Миколаївська область, Снігурівського району, с. Євгенівка.

Такий самый кошмар і у нас

[С. 2]

був, люди як мухи мерли з голоду все забірали, так же ходили по дворах і шукали, все забірали даже мого батька в ту бригаду призначили, але сімейні скандали з матір'ю та і сам він був протів цього, і якимсь чином вибув з той бригады, він був активістом і розумна людина. И якщо і удавалось десь щос конфіскувати то нам він ниносив! Бригады були з чужих сіл, у нас наприклад з Березігноваты. Частина людей спасалася тим, що перемолотювали скирди соломи і там їм варили да і зерна (*нерозбірливо*) але це зерно знов же забірали, так що всі ми були приречені на голодну смерть.

[С. 3]

II

Село наше під ту пору було невелике але по скромнім підрахункам 350 чоловік померло. И от я пишу за той факт без якого Ваш меморіал История буде несправедлива.

Я точно непамятаю числа але це було в лютому місяці в другий половині в 1933 році. Я ходив до школи там похлебку давали 1 раз по 0,3 літра йду через подвір'я де колгоспна конюшня була і конюх кричить на брата Петро! йди в штаб (так у нас називалось подвір'я де була контора і кладова) там Ворошилов приїхав!

Вибігши на улицу, я побачив ковалькаду уже заходившу в двір конторський Я мерщї туди, але всі свята в тім

[С. 4]

числі і Ворошилов і Якір і Косіор іще якісь там люды, робоче місце бухгалтерії огорожено деревяною решоткою я попід ногами проліз до решотки, (народу найшло багато, багато пухліх, вони весь час сиділи біля комори, Ворошилов сидів за столом і перевіряли документи скільки зібрали, скільки здали з га і удивився чого це наш колгосп здав більш за сусідній а в його і посівматеріал забрали. Він комірникові задав питання де Ваш посівмат, а він що було 100 тон, так приїхали ночью і мене держали під дулом пістолетів і все вивезли і забрали в нашому селі жив Корлюка Данило П. (він уже умер) орденносець

[С. 5]

III

мав орден червоного прапора і був у великім почоті воював вмісті з Ворошиловим!

Коли він представився, то Ворошилов поздоровався і спитав як справи, Він відповів що плохо, спитав де працюєте він відповів, а де жінка працює, ніде каже Карклюка, надо щоб і жінка працювала в колгоспі. Після перевірки каже Ворошилов і чи можна подивитись що ідять колгоспники? Мій дядько Хижняк Пилип П. працював завхозом

втой час тай каже будь ласка, можна до мене, він жив від штабу 30 метрів Почувши це я виліз надвір і живо до тітки кажу їй тьотю, зараз

[С. 6]

до Вас Ворошилов зайде, вона сказала що хай до мене хоч і чорт іде. Зайшло два черваноармійці заглянули кругом, даже сундук підняли кришку а там звісно пусто. Я остався в хаті стоїмо під грубкою я іще брат і сестра двоюрідні 1924 - і 1927 року. Сестра Маруся іще жива, її фамилія тепер Бесараш М.П. В хаті сиро, димно, бурян одсирів горів погано. От заходе Ворошилов і остальні тай каже добрий день хазяйка добрий день відповіла тітка, що Вы робите? - а обід готовлю хазяйну, а що Вы готовите? А те що він приобрив. Тітка пекла моторженика, так ми їх називали, зерно березки

[С. 7]

IV

зерно щиріці. Попросив Ворошилов 1 коржик, переломив тай каже Якіру, ну можна жить і работать на такому! Якір нивірів і пішов за хату подивитися на кал, чим оправляються. (Додано автором на полях стор. 7-8) *Якір іще питає нас брата і сестру, (я був удітий, то ясно що ни їхній, більше касалось їх, чи хліб їли вони? Заплакали і кажуть ми і коржа не бачили.*

Мій дядько сказав: т. Ворошилов! спасайте нас, ми ще Вам пригодимось! Якір назвав його клоуном та каже: це той дядя що зараз помочі просе а за спиною ніж готове. А на орденосця сказав, чого ты бігаїш фастаеш орденем, у мене 7 їх і я закрив! Коли виходили з хати то Якір спитав дядька: а чого це у Вас левада незкопана! (у нас називаїця огород присадибний а він левада) Ворошилов йому сказав: а щоб ты був у такому стані робив би огород.

На улиці питає Ворошилов предрайісполкома а що же Вы напишете?

[С. 8]

Мій батько сказав: т. Ворошилов! Тут позасідали опортуністи, вони перекручують постановлення і політику партії. Як Ваша фамылія, спитав Ворошилов, Христус відповів батько, так нащо Вы їх вибіраєте питає, та ми вибіраємо як будто лучшого із лучших але вони на тій роботі живо портяться. Поїхали а люди забалакали, ну що Пилип і Кирило, пожалілись? Ни буде Вас ночью. На другий день дядька визвали район. Дядько попрощався з сімею і пішов. Я не буду подрбно писати за розговор який там миж ними був

[С. 9]

-5-

Це довга справа, (молодому журналісту тема для діпломної роботи). Вернувся дядько додому пізно вечером, уже підморозило приїхав на райисполкомовській бричці. Заніс у хату пшона, хліба і сиру, сказав, готуйте бистари коней і завтра на елеватор, будем получать продсуду! Элеватор тріщав од хліба!

Так що шановні товариші якщо цього факта nebude у Вашій тай у нашій так буде правильніше, то історія буде направдишна.

Так що, пробачте але мовчаты за цей факт я немав права.

Якщо побажаєте більш-менш подрбно

[С. 10]

узнати, то будь ласка, приїжжайте чим зможу поможу. Та не тіко я іще багато хто памятає це!

Так що у нас багатьох таке настроеніє що низнаєш до чого мы дойдем!

Для нас Ворошилов - спаситель Якір ворог народу (по його судячи репліках і питаннях) Одним словом пробачте за каліграфію, за граматику головне Вы зрозумієте.

З повагою до Вас (підпис)

329402 Снігурівського р/на с. Евгеновка
Христус Г.К.